

1- هدف: این دستورالعمل به منظور شفاف‌سازی روش نظافت و گندزدایی کف و سطوح آزمایشگاه و با هدف جلوگیری از انتقال عوامل عفونی به پرسنل آزمایشگاه و در راستای سیاست استقرار نظام ایمنی کارکنان و کنترل عفونت در بیمارستان نیکان غرب تدوین شده است.

2- دامنه کاربرد: اجرای این سند در آزمایشگاه بیمارستان نیکان غرب الزامی می باشد.

3- تعاریف:

1-3- پاکسازی و شستشو (Cleaning): به معنی زدودن فیزیکی آلودگی از سطح یا شی آلوده می‌باشد. پاکسازی موثر، مکمل پروسه ضدعفونی و استریلیزاسیون است. با پاکسازی موثر از غیرفعال شدن مواد ضدعفونی کننده توسط بقایای مواد آلی جلوگیری گشته و امکان تماس کامل سطوح با مواد ضدعفونی کننده یا عامل استریل کننده فراهم می‌شود.

4- مسئولیت ها و اختیارات:

1-4- مسئول بهداشت محیط مسئولیت تدوین، بازنگری در بازه زمانی مشخص و نظارت بر اجرای صحیح سند را بر عهده دارد.

2-4- مدیر اجرایی مسئولیت نظارت بر اجرای صحیح سند را بر عهده دارد .

3-4- مسئول و سوپروایزر آزمایشگاه مسئولیت نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل توسط کارکنان تحت امر خود را بر عهده دارند.

4-4- مسئول واحد بهداشت محیط و سوپروایزر کنترل عفونت، مسئولیت نظارت و پایش اجرای صحیح دستورالعمل را برعهده دارند.

5-4- سوپروایزران و اعضای تیم ممیزی مسئولیت نظارت و ارزیابی مستمر را برعهده دارند.

6-4- کاخداران آزمایشگاه مسئولیت اجرای کامل دستورالعمل را بر عهده دارند.

5- گام های دستورالعمل:

هنگام کار باید وسایل حفاظت فردی مناسب شامل دستکش، ماسک، کلاه و در صورت لزوم چکمه توسط پرسنل کاخداری استفاده گردد و با توجه به موارد ذیل اقدام به نظافت و گندزدایی شود.

1-5- کف: شستشو با آب و مواد شوینده و سپس گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده کف و سطوح باید توسط پرسنل کاخداری در پایان هر شیفت و در صورت لزوم به دفعات بیشتر انجام گیرد.

1-1-5- در صورت ریخته شدن خون و یا مایعات آلوده بر روی زمین:

-دستکش و دیگر تجهیزات محافظت کننده پوشیده شود.

-حوله یکبار مصرف یا دستمال یکبار مصرف روی آن پهن کرده و کل موضع پوشانده شود.

-بر روی آن محلول آب ژاول (وایتکس) با رقت 10٪ (100سی سی آب ژاول در 900سی سی آب) ریخته و حداقل 10 دقیقه صبر کرد. (یا محلول ژاول پارت 1 قرص به ازای 2 لیتر آب) با دستمال یکبار مصرف کل محل جمع‌آوری شود.

-با آب و مواد پاک کننده محل شستشو شود.

-سپس محل به روش فوق الذکر گندزدایی گردد.

2-5- شستشوی دیوارها باید توسط پرسنل کاخداری با آب و مواد شوینده و سپس گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده کف و سطوح هر دو هفته یکبار و در صورت لزوم بیشتر انجام گیرد.

3-5- پاکسازی دربها باید توسط پرسنل کاخداری با مواد پاک کننده (نظیر شایلین) و گندزدایی با دستمال آغشته به محلول ضدعفونی کف و سطوح به صورت روزانه و در صورت مشاهده آلودگی انجام گیرد.

- 4-5- شستشوی سینک‌ها توسط پرسنل کاخداری با آب گرم و مواد پاک کننده و سپس گندزدایی با محلول ژاول پارت (1 قرص به ازای 2 لیتر آب) به صورت روزانه و در صورت مشاهده آلودگی (به هیچ وجه از جرم گیر جهت نظافت سینک استفاده نشود) انجام شود.
- 5-5- پاکسازی بین‌ها باید توسط پرسنل کاخداری با مواد پاک کننده و سپس گندزدایی با قرص ژاول پارت (یک قرص به ازای 2 لیتر آب) انجام گیرد.
- 6-5- پاکسازی هود باید توسط پرسنل کاخداری با مواد پاک کننده (شایلین) و گندزدایی با دستمال آغشته به محلول ضدعفونی کننده بصورت روزانه و در صورت مشاهده آلودگی انجام شود.
- 7-5- نظافت مانیتورها باید توسط پرسنل کاخداری به صورت زیر انجام گیرد:
- 1-7-5- تلویزیون‌ها و مانیتورها باید روزانه با دستمال مرطوب (دستمالی که با آب نم‌دار شده به طوری که آب از آن نچکد) تمیز شود و در صورت نیاز به ضدعفونی، از اسپری ضدعفونی کننده آماده به مصرف غیرالکلی استفاده گردد.
- 2-7-5- نظافت تلویزیون و مانیتورها شامل تمام قسمت‌های آن مانند قسمت‌های فوقانی، جانبی، تحتانی، صفحه اصلی می‌شود.
- 3-7-5- دو دستمال خشک تمیز آماده شود.
- 4-7-5- یکی از دستمال‌های خشک را داخل آب فرو برده و آب آن گرفته شود به طوری که فقط مرطوب باشد.
- 5-7-5- تمام قسمت‌های تلویزیون و مانیتورهای کامپیوترها تمیز گردد.
- 6-7-5- بلافاصله با دستمال خشک تمام سطوح تلویزیون و مانیتورهای کامپیوترها تمیز شود.
- 7-7-5- طریقه تمیز کردن تلویزیون با استفاده از اسپری ضدعفونی کننده آماده به مصرف:
- از اسپری کردن بر روی صفحه تلویزیون و مانیتورهای کامپیوترها جدا خودداری شود.
 - محلول غیر الکلی را بر روی دستمال خشک اسپری کرده و کلیه قسمت‌های مانیتور و تلویزیون تمیز شود (به صورت حرکات مارپیچی)
- 8-5- نظافت پنجره‌ها باید توسط پرسنل کاخداری به صورت زیر انجام گیرد:
- 1-8-5- چهارچوب پنجره‌ها باید به محض مشاهده آلودگی تمیز شوند.
- 2-8-5- هیچ‌گونه جرم، جای دست و یا لکه‌ای نباید روی پنجره و شیشه‌ها دیده شود.
- 3-8-5- لبه پنجره‌ها و درب‌های توری باید همیشه تمیز و براق باشند.
- 4-8-5- شیشه‌ها باید تمیز و شفاف بوده و لکه، جای دست و یا تار بر روی آن دیده نشود.
- 5-8-5- دستمالی که با آن شیشه پاک می‌شود باید بدون پرز، عاری از هرگونه مواد شوینده و تمیز باشد.
- 6-8-5- در صورت استفاده از دستمال مرطوب حتما باید دو دستمال آماده شود و با یکی از آنها تمامی شیشه تمیز شده و با دستمال دوم شیشه براق و شفاف گردد.
- 7-8-5- اگر از محلول‌های شیشه پاک کن استفاده می‌شود یک دستمال تمیز و خشک کافی است.
- 8-8-5- بعد از تمیز کردن هر پنجره حتما دستمال‌ها شسته شده و بعد برای پنجره بعدی استفاده گردد.
- 9-8-5- با دستمالی که پنجره تمیز شده شیشه را تمیز نکنید این کار باعث تار شدن شیشه می‌شود.
- 10-8-5- در نظافت پرده‌های کرکره‌ای ضروری است ابتدا پرده را به حالت تاریک از بالا به پایین در آورید و سپس بدون فشار از بالا به پایین با دستمال نم‌دار پرده نظافت شده تا از آسیب به پرده‌ها خودداری گردد.
- 9-5- نظافت سرویس‌های بهداشتی باید توسط پرسنل کاخداری به صورت زیر انجام گیرد:
- 1-9-5- با توجه به این نکته که منشاء بسیاری از بیماری‌های عفونی، میکروارگانیسم‌های پاتوژن (میکروب‌های بیماری‌زا) مدفوعی هستند، بهداشت و نظافت سرویس‌های بهداشتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

آلوده ترین قسمت‌های داخل سرویس‌های بهداشتی، قسمت‌هایی است که با دست تماس دارند مانند سرشیرهای آب، شلنگ‌ها، دگمه تخلیه فلش تانک‌ها، جای مایع صابون، دستگیره درب ورودی، دستگیره سیفون و ...

2-9-5- هرگز جرم‌گیری کف سرویس و دستشویی و توالت را همزمان با ضدعفونی کردن داخل سرویس انجام ندهید. زیرا مخلوط شدن جرم بر با وایتکس و یا آب ژاول باعث آزاد شدن سریع و زیاد کلر شده و باعث آسیب دیدگی شدید مخاط و در موارد حاد باعث خفگی می‌شود.

3-9-5- حتما بعد از جرم‌گیری با جرم بر محل را مجدداً با پودر شوینده بشوید. زیرا محلول جرم بر لایه چربی بر روی سطوح باقی می‌گذارد و اگر این لایه به خوبی پاک نشود باعث سیاه شدن سطح جرم‌گیری شده می‌شود.

4-9-5- بعد از نظافت سرویس‌های بهداشتی نباید هیچ‌گونه جرم و آلودگی مشاهده شود.

5-9-5- نظافت سرویس بهداشتی را از تمیزترین نقاط مانند آینه شروع کرده و با آلوده ترین نقاط خاتمه دهید.

6-9-5- جهت جلوگیری از اتصال و برق‌گرفتگی، قسمت‌های بالای کلید و پریزها را آب نریزید.

7-9-5- برای شستشوی سرویس‌های بهداشتی باید اسکاچ مخصوص در نظر گرفته شود.

8-9-5- برای ضدعفونی سرویس‌های بهداشتی از محلول ژاول پارت (1 قرص به ازای 2 لیتر آب) استفاده گردد.

10-5- نظافت توالت فرنگی باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:

1-10-5- در صورت داشتن رسوب، ابتدا سیفون را زده و بعد مقداری جرم بر روی رسوبات ریخته و درب توالت فرنگی را بگذارید.

2-10-5- مقدار کمی پودر شوینده روی اسکاچ ریخته و قسمت خارجی توالت فرنگی را تمیز کنید.

3-10-5- بعد از 5 تا 10 دقیقه مکث یک بار دیگر سیفون را زده و با فرچه رسوبات را پاک کنید.

4-10-5- با پودر شوینده و فرچه دسته بلند پلاستیکی تمام قسمت‌های داخلی توالت را بشوید.

11-5- نظافت توالت‌های معمولی باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:

تمام مراحل مانند توالت فرنگی است با این تفاوت که به هیچ عنوان از اسکاچ برای تمیز کردن استفاده نکنید و همه قسمت‌ها را با فرچه پلاستیکی دسته بلند تمیز کنید.

12-5- نظافت شیرهای آب باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:

- برای نظافت شیرهای آب ابتدا شیر را با مواد پاک‌کننده کاملاً تمیز نموده و سپس با محلول ژاول پارت ضدعفونی نمایید.

- بر روی اسکاچ زبری مقداری پودر شوینده ریخته و تمام شیرهای آب، سرشیرها، شلنگ توالت از ابتدا تا انتها و... را به خوبی تمیز کنید به طوری که تمامی آن‌ها شفاف و براق شوند.

- با آب مواد شوینده را از روی آن‌ها پاک و سپس ضدعفونی نمایید.

نکته: به هیچ وجه از جرم بر برای تمیز کردن شیرآلات و سایر مواردی که از جنس استیل می‌باشد نظیر سینک‌ها استفاده نکنید زیرا منجر به سیاه شدن آن‌ها می‌شود.

13-5- نظافت درب سرویس بهداشتی باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:

- دستگیره درب سرویس بهداشتی یکی از آلوده‌ترین قسمت‌ها است و باید مرتباً ضدعفونی شود.

- دستگیره درب‌ها باید با دستمال آغشته به محلول یومونیوم مستر 0/5٪ یا الکل 70 درجه (حداقل 3 بار در روز) ضدعفونی شود. در صورت رویت آلودگی ابتدا آلودگی با شالین رفع گردد و سپس ضدعفونی شود.

14-5- نظافت کلید و پریزها باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:

- 1-14-5-دستمال‌هایی که با آن‌ها کلید و پریرز را تمیز می‌کنید، باید بدون آب بوده و فقط کمی رطوبت داشته باشد.
- 2-14-5-دستمال تمیزی را به محلول شایلین آغشته نموده آب اضافی آن را گرفته و کلید و پریرزها را تمیز کنید.
- 15-5- نظافت کمد‌ها باید توسط پرسنل کاخداری به‌صورت زیر انجام گیرد:
- 1-15-5-حتما برای نظافت کمد‌ها از دستمال جداگانه استفاده نمایید.
- 2-15-5-ابتدا با یک دستمال مرطوب گرد و غبار کمد را پاک نمایید.
- 3-15-5-محلول ضدعفونی کننده سطوح را روی سطح اسپری کرده و سطح را کاملا به محلول آغشته نمایید.
- 4-15-5-بعد از 5 دقیقه با دستمال خشک پاک نمایید.
- 16-5- شستشو و ضدعفونی جا مایع صابون باید توسط پرسنل کاخداری بصورت زیر انجام گیرد:
- 1-16-5-شستن جای مایع صابون بعد از خالی شدن و قبل از پرکردن مجدد الزامی است.
- 2-16-5-هیچ‌گاه مایع صابون جدید را بر روی باقی‌مانده مایع صابون قبلی نریزید. تا فرصت تجمع و رشد میکروب وجود نداشته باشد.
- 3-16-5-اگر باقیمانده مایع صابون وجود دارد، همان مقدار مایع صابون را با مقداری آب ژاول (ژاول 2٪) یعنی 20cc آب ژاول در یک لیتر آب آماده کنید. و یا یک قرص ژاول پارت را در 2 لیتر آب بیاندازید.
- 4-16-5-سپس جای مایع صابون را به مدت 10 دقیقه درون این محلول بگذارید.
- 5-16-5-جای مایع صابون را به خوبی آبکشی کرده و طوری قرار دهید تا به خوبی آب آن خارج شود. بعد از خشک شدن می توانید آن را از مایع صابون پر نمایید. (2/3 جا مایع صابون را پر کنید).
- 17-5- تخت: پاکسازی با شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 18-5- گوشی تلفن: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 19-5- استیشن پذیرش: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 20-5- هواکش‌ها: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 21-5- قاب لامپ‌ها: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 22-5- تابلوها: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.
- 23-5- دیسپنسر‌ها: پاکسازی با محلول شایلین و گندزدایی با محلول ضدعفونی کننده سطوح باید در پایان هر شیفت و در صورت مشاهده آلودگی توسط پرسنل کاخداری انجام گیرد.

6- پایش و نظارت:

6-1- پایش: فرمت و روش گزارش پایش اجرای دستورالعمل توسط مسئول بهداشت محیط، بصورت الکترونیکی طراحی و مطابق فرآیند مربوط تصویب و ابلاغ خواهد شد. گزارش پایش اجرای دستورالعمل هر 3 ماه یکبار توسط مسئول بهداشت محیط در کمیته بهداشت محیط بیمارستان مطرح خواهد شد.

6-2- نظارت: نظارت بر اجرای صحیح این دستورالعمل به شرح ذیل خواهد بود:

6-2-1- نظارت بر عملکرد پرسنل کاخداری در اجرای صحیح دستورالعمل به ترتیب بر عهده مسئول/ سوپروایزر آزمایشگاه و مسئول بهداشت محیط خواهد بود.

6-2-2- نظارت بر عملکرد مسئول بهداشت محیط بر عهده مدیر اجرایی خواهد بود.

تبصره 1: ارسال گزارشات عدم انطباق در بازه زمانی تعیین شده توسط مسئول بهداشت محیط خطاب به مدیر اجرایی، بصورت رونوشت به دفتر بهبود کیفیت انجام می شود.

7- مرجع تایید، تصویب، ابلاغ، نگهداری، توزیع و بازنگری:

7-1- تایید: پس از تایید اولیه مدیر اجرایی، کمیته بهداشت محیط مرجع تایید این دستورالعمل خواهد بود.

7-2- تصویب و ابلاغ: رییس بیمارستان مرجع تصویب و ابلاغ این دستورالعمل خواهد بود.

7-3- نگهداری و توزیع: نسخه اصل این دستورالعمل در دفتر سنجش و پایش کیفیت نگهداری خواهد شد. توزیع نسخ این دستورالعمل توسط دفتر سنجش و پایش کیفیت صورت خواهد گرفت.

7-4- بازنگری: این دستورالعمل توسط دفتر سنجش و پایش کیفیت به صورت سالانه مورد بازنگری قرار خواهد گرفت. رییس بیمارستان، مدیر اجرایی، مسئول بهداشت محیط و دفتر سنجش و پایش کیفیت می توانند پیشنهاد بازنگری در این دستورالعمل را خارج از بازه زمانی عادی و بازنگری مطرح نمایند.

8- منابع و مراجع:

8-1- کتابچه راهنمای گندزدایی به کد مدرک NIK-DOC-ENH-00167

8-2- کتابچه معیارها و اصول کاخداری در بیمارستان نیکان

8-3- راهنمای بهداشت و کنترل عفونت در مراکز درمانی - دکتر سعید عبدالحسینی و همکاران - انتشارات پانا - پاییز 1391 - چاپ اول

8-4- تجربیات بیمارستانی

8-5- استانداردهای اعتباربخشی-ویرایش پنجم- سال 1401

تهیه کنندگان		محبوب ملکی سوپروایزر آزمایشگاه		داود فعله کاری-مسئول بهداشت محیط	
تایید اولیه		تایید کننده جانشین رئیس کمیته		تصویب و ابلاغ کننده	
توزیع نسخ		دفتر سنجش و پایش کیفیت		نسخه کپی	

تاریخ بازنگری بعدی ۱۴۰۵/۱۰/۰۱ بیمارستان نیکان غرب		کنترل شد ۱۴۰۴/۱۱/۰۲ بیمارستان نیکان غرب	
--	--	--	--